

Българско дружество
за защита на птиците

Изх. № 59/11.07.2018 г.

ДО: ЕКО-ХИДРО-90" ООД
4400 ГР. ПАЗАРДЖИК
УЛ. „АСЕН ЗЛАТАРОВ“ № 12

КОПИЕ:

РИОСВ – ПАЗАРДЖИК
ПАЗАРДЖИК, 4400; П.К. 220
УЛ. "ГЕНЕРАЛ ГУРКО" №3, ЕТ.4

СТ А Н О В И Щ Е

ОТ: БЪЛГАРСКО ДРУЖЕСТВО ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ (БДЗП), партньор на BirdLife International в България, вписано в регистъра на сдруженията с нестопанска цел при Софийски градски съд по ф. д. 17151 от 1993г., БУЛСТАТ 121244539Ю, представлявано от Нада Тошева-Илиева, действащ в качеството си на Изпълнителен директор, със седалище и адрес на управление гр. София, ж.к. „Яворов“, бл.71, вх.4, ет.1.

Относно: *Инвестиционно предложение „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“, в землището на с. Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик“ с Възложител на което е „ЕКО-ХИДРО-90“ ООД – гр. Пазарджик и предоставяне на предложения за допълване на Задание за обхват и съдържание на ОВОС и ОС на инвестиционното предложение.*

Уважаеми г-н Управител,

Във връзка с постъпило писмо с вх. № 56/14.06.2018 г. (Ваш изх. № 423/7.06.2018), с което се обръщате към нас за предоставяне на предложения за допълване на Задание за обхват и съдържание на ОВОС на инвестиционното предложение „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“, в землището на с. Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик“, Възложител на което е „ЕКО-ХИДРО-90“ ООД – гр. Пазарджик, и на база притежаваната от нас експертиза и информация, изразяваме следната позиция и предложения за допълване на Заданието:

1. Относно инвестиционно предложение „Открит добив на строителни материали

W www.birds.bg
А гр. София 1111, н. к. 50

T +359 2 979 95 00
E bspb_hq@bspb.org

(мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“, в землището на с. Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик” по принцип.

По своя характер инвестиционното предложение представлява разкриване на нова кариера на територията на защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“ за опазване на дивите птици и защитена зона BG0000254 „Бесапарски възвишения“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Инвестиционното предложение засяга територия, която граничи и със защитена местност „Огняновско – Синитевски рид“, т.е. инвестиционното предложение ще повлияе в различна степен три елемента от Националната екологична мрежа.

Съгласно т. 5.4 от Заповед № РД – 786 от 29.10.2008 за обявяване на защитена зона „Бесапарски ридове“, „...в границите на защитената зона се забранява: разкриването на нови кариери за добив на подземни богатства, с изключение на такива, за които има: стартирала процедура за предоставяне на разрешение за търсене и/или проучване; издадено разрешение за търсене и/или проучване; регистрирано търговско откритие; стартирала процедура за предоставяне на концесия за добив или предоставена такава...“.

Съгласно Заповед № 374 от 5.05.1982 г. за обявяване на защитена местност „Огняновско – Синитевски рид“ и Заповед № РД-408 от 7.07.2008 г. за актуализиране площта на защитена територия - защитена местност "Огняновско - Синитевски рид" издадена от Министъра на околната среда и водите (обн. ДВ, бр. 73 от 19.08.2008 г) на територията на защитената местност се забраняват разкриването на нови и разширяването на съществуващи кариери, провеждането на минно-геоложки дейности в това число търсене, проучване и добив на подземни богатства.

Включването на забрани за разкриване на нови и разширяване на съществуващи кариери в цитираните заповеди, по недвусмислен начин показва силно отрицателното въздействие, което имат тези дейности върху биоразнообразието и природните системи в района. Фактът, че 10 г. след издаването на Заповедта за обявяване на 33 BG0002057 „Бесапарски ридове“ се процедира разкриване на нова / разширяване на съществуваща кариера, нарушава духа на заповедта, издадена въз основа на научни аргументи и консултация със заинтересованата общественост.

На база на научните данни и притежаваната от нас експертиза, считаме, че разглежданото инвестиционно предложение ще има силно отрицателно въздействие върху природните системи, биологичното разнообразие, земеделските и туристическите дейности в района. Реализирането му ще възпрепятства постигането на благоприятно природозащитно състояние на защитените зони, нещо повече, ще влоши природозащитното състояние/състоянието на сигурност на защитените зони, и на отделни видове и природни местообитания.

2. Извън принципната ни позиция, с оглед на отправеното искане за предоставяне на предложения за подобряване на Заданието за обхвата и съдържанието на ОВОС, след като се запознахме обстойно с приложения документ „*Задание за обхват и съдържание*

на ОВОС на инвестиционно предложение за открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“, землище село Синитово, община Пазарджик, Област Пазарджик. Информация за провеждане на консултации“, представяме следните коментари и предложения за подобряване на заданието:

2.1. В предложения за коментари документ (Приложение 1), освен Задание за обхвата и съдържанието на ОВОС, се съдържат и текстове, представящи конкретни параметри на инвестиционното предложение. Част от тези текстове, съдържат заключения и твърдения, които не са базирани на целенасочени проучвания и анализи, а по-скоро представляват емоционални съждения без аргументация. В тази връзка смятаме, че те имат силно манипулативен характер и следва да бъдат премахнати или доказани в обхвата на ОВОС.

2.2. С Писмо на РИОСВ Пазарджик, изх. № ПД-01-2485/28.09.2017 г. компетентният орган - РИОСВ Пазарджик, е постановил да се извърши Оценка за степента на въздействие на инвестиционното предложение върху предмета и целите на защитена зона BG0000254 „Бесапарски възвишения“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и защитена зона BG0002057 „Бесапарски ридове“ за опазване на дивите птици. В Заданието е посочено, че Докладът по оценката за съвместимост (доклад за ОСВ на инвестиционното предложение върху предмета и целите на засегнатите защитени зони) ще бъде приложен като отделно самостоятелно приложение към доклада за ОВОС. В тази връзка **предлагаме като отделна точка в Заданието да бъдат включени следните точки, съответстващи на критериите, регламентирани в чл. 22 от Наредбата за ОС¹, в това число:**

1. пълна характеристика на инвестиционното предложение: териториален обхват, обем, мащаб и други спецификации, връзки на инвестиционното предложение със защитената зона (ключови разстояния) и т.н.;
2. характеристики на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони;
3. характеристики на защитената зона - предмет и цели на опазване, наличие на приоритетни типове природни местообитания и видове, фактори, допринасящи за природозащитната стойност на зоната, специфична значимост и/или уязвимост, елементи на защитената зона, чувствителни към промени, природозащитно състояние (благоприятно или не);
4. област на въздействие:

¹ Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимост на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони. В сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 от 31.08.2007 г. Обн. ДВ. бр.73 от 11 Септември 2007г., последно изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018г.

- а) типове природни местообитания - предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на инвестиционното предложение - площ, местоположение, приоритетност, уязвимост, състояние;
- б) местообитания и популации на видовете - предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на инвестиционното предложение - структура и динамика на популациите, приоритетност на видовете, състояние;
5. Степен на въздействия върху типове природни местообитания - предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на инвестиционното предложение;
6. Степен на въздействия върху местообитания и популации на видовете - предмет на опазване на защитените зони, в областта на въздействие на инвестиционното предложение;
7. Въздействия върху природозащитните цели и целостта на защитените зони;
8. Възможни смекчаващи и/или възстановителни мерки;
9. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на инвестиционното предложение;
10. Наличие на причини от първостепенен обществен интерес за реализирането на инвестиционното предложение или съображения във връзка с човешкото здраве, обществената сигурност или благоприятни въздействия върху околната среда;
11. Предложени компенсиращи мерки.
- 2.3. С оглед на непосредствената близост (граничното местоположение) на инвестиционното предложение до ЗМ „Огняновско – Синитевски рид“ смятаме, че следва да се извърши и оценка на въздействието на инвестиционното предложение по отношение на целите и предмета на опазване на защитената местност.
- 2.4. С оглед на гореизложеното, в структурата на доклада по т. 6 от Заданието - *Структура на доклада за ОВОС с описание на очаквано съдържание на включените в него точки, следва да бъде посочена и структурата на доклада по оценка за съвместимост.* Съобразно указанията на РИОСВ – Пазарджик, представени в писмо с изх. № ПД-01-2485/28.09.2017 г., Доклада по ОС следва да бъде структуриран съгласно изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС. В тази връзка, като отделна точка (подточка) към т. 6 от Заданието, следва да бъде включен следния минимум от информация:
1. Анотация на инвестиционното предложение;
2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона;

3. Описание на елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи;
4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционно предложение;
5. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционно предложение върху предмета и целите на опазване на защитената зона:
  - а) описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху типовете природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитените зони;
  - б) описание и анализ на въздействието на инвестиционно предложение върху целостта на защитените зони с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение;
6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента му на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки;
7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива;
8. Картен материал с местоположението на всички елементи на инвестиционното предложение спрямо защитената зона и нейните елементи;
9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС (Виж т. 2.2);
10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 от ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на плана, програмата и проекта или от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение;
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация;
12. Документите по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС.

2.5. В точка 1.В. от Заданието – „*Определяне на вида и количеството на очакваните отпадъци и емисии (замърсяване на води, въздух и почви; шум; вибрации; лъчения - светлинни, топлинни; радиация и др.) в резултат на строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение*“ се правят манипулативни твърдения за въздействието или по-скоро липсата на такова на инвестиционното предложение. Така например, в частта „Емисии в атмосферния въздух“, вместо да бъдат посочени конкретни количествени стойности съгласно изискванията, се прави следното неаргументирано внушение „...*Тези дейности ще предизвикват основно емитиране на прахови частици и в сравнително ниска степен емисии от изгорели газове от двигатели с вътрешно горене...*“. Следва да отбележим, че в тази част трябва да бъдат посочени конкретни цифри, касаещи всички изброени емисии, които ще бъдат отделени в атмосферния въздух. Тези цифри следва да бъдат продукт на конкретно проучване или анализ. Използването на оценки от рода „**сравнително ниска степен**“ са недопустими, без да бъдат посочени референтни (сравнителни) стойности. Съобразно условията на средата дори и ниски стойности на даден компонент могат да оказват силно негативно въздействие.

В текста на целия документ се установяват обстоятелствени пояснения като „...*може да бъде...*“, „...*не се очаква...*“, „...*може да се разглежда...*“, „...*най-вероятно...*“. Следва да отбележим, че ОВОС, ОС и съдържащите се в тях прогнози и анализи, следва да се основават **не** на допускания или предположения, а на ясни данни и конкретни стойности, които могат да бъдат проверени и анализирани.

2.6. Без да коментираме цялостния текст на предложения за обсъждане документ, който следва да бъде част от ДОВОС, и поради неговия незавършен характер, ще коментираме някои допускания и твърдения в точка 3.5 – „*Растителен и животински свят. Елементи на Националната екологична мрежа*“.

- Под претекста за проведени теренни проучвания, за които липсва всякаква информация и доказателства за тяхното провеждане, анонимни автори коментират и дават оценка на резултати от дългогодишни биологични и екологични изследвания в района, които заедно с методиките въз основа на които са проведени, са публикувани в реферирано издание с „**импакт**“ фактор.
- За видове от орнитофауната, за които са налице безспорни доказателства за гнездене в територията, е даден грешен статус, което е ясен индикатор за съществени пропуски в т. нар. теренно проучване.
- Огромно недоумение буди информацията, че влиянието на безпокойството, което е едно от основните негативни въздействия, се оценява в буфер с ширина 150 m от границите на концесията за строителството (подготвителната фаза), 250 m от кариерното поле при нормална експлоатация и 700 m от кариерното поле при извършване на ПВР, **определено на база на опита на оценителите от други инвестиционни предложения.** Освен влиянието на безпокойството, в така определените на база субективни аргументи

буфери, са реализирани и теренните проучвания. Определянето на ключови за оценките, прогнозите и проучванията отстояния въз основа на „опит от други инвестиционни предложения“ е в разрез с всякакви стандарти, добри практики и разпоредби, регламентиращи използването на актуални данни, съвременни познания и методи на оценка.

- 2.7. Посочената в точка 12 – „Методиките за прогнози и оценка на въздействието върху околната среда“, информация за някои от методиките, е крайно недостатъчна, за да може потенциално методиките да бъдат повторени при следващи проучвания или да бъдат анализирани силни и слаби страни във връзка със събиране на биологичната и екологична информация. В тази връзка следва да бъде предоставена допълнителна конкретика (виж. т 2.8.).
- 2.8. Във връзка с констатациите направени в точки 2.6 и т. 2.7 от настоящото становище и съобразно разпоредбите на чл. 11, ал. 1 от Наредбата за ОВОС², предлагаме към Заданието за обхвата и съдържанието на ОВОС, ОС и докладите по тях да бъдат допълнени следните изисквания:
- Ясно и точно цитиране на източниците на информация за използваните методи за проучване, анализ и моделиране, в това число и софтуер, ако са използвани вече разработени методики.
  - Подробно и ясно разписване на използваните методи за работа на терен, позволяващо тяхното точно повтаряне при необходимост, в това число: методи за работа на терен и събиране на биологичната/екологичната информацията; вид и обхват на събираните теренни данни; период на провеждане на проучването; планиран брой човекодни за работа на терен; териториален обхват на проучването, в това число картен материал, представящ границите на проучваните територии и планираните за проучване единици – трансекти, квадрати, предварителни маршрути, точки за наблюдение и т.н.; методи за обобщаване на данните; методи и тестове за анализ на данните; размер на използваните извадки от данни за анализ; вид на софтуера, използван при пространствени и статистически анализи и др.. Задължителен компонент (изискване) от методиките следва да бъде събиране на точни географски координати (x;y) на локализираните находища на растителни и животински видове и полигони на природни местообитания, както и тракове, представящи движението на изследователите.
  - Реализирането на проучванията върху разпространението и популационните параметри на животинските и растителни видове да бъде реализирано в рамките на мин. 2 сезона за размножаване/вегетация, което да осигури представителна извадка от съвременни данни за анализ.

---

² Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието на върху околната среда. Приета с ПМС № 59 от 07.03.2003 г. Обн. ДВ. бр. 25 от 18 Март 2003г., последно изм. и доп. ДВ. бр. 3 от 5 Януари 2018г.

- Определянето на буфери, в които да се реализират част от проучванията, следва да се основава на научни доказателства и аргументи, на резултати от проучвания и моделиране на обхвата на въздействията (шум, замърсители на атмосферния въздух и др.).
  - При проучване и моделиране влиянието на безпокойството в резултат на шумово замърсяване, да се моделира и оцени ефекта на шума и върху видовете, предмет на опазване в защитените зони и защитената територия, освен на база параметрите определящи влиянието на шума върху човека.
  - Като отделни приложения към Докладите по ОВОС и ОС, да бъдат предоставени суровите (първични) данни от проведените теренни проучвания – под формата на копия от теренни протоколи, снимки, тракове от проведените теренни проучвания, точни географски координати (x;y) на локализираните находища на растителни и животински видове и полигони на природни местообитания, таблици и бази данни с обобщена биологична и/или пространствена информация, данни и файлове използвани при анализите, първични доклади от проведените проучвания и др.
  - При описание на методите за моделиране да бъдат посочени ясно стойностите на показателите, използвани за изготвяне на моделите.
3. Настоящото становище представя визията на БДЗП за допълнение на Задание за обхват и съдържание на ОВОС и ОС и структурите на Докладите по ОВОС и ОС на инвестиционно предложение „Открит добив на строителни материали (мрамори и доломити) от находище „Малкото меше“, в землището на с. Синитово, община Пазарджик, област Пазарджик“, Възложител на което е „ЕКО-ХИДРО-90“. Извън допълненията по Заданието, са коментирани и някои аспекти от черновите текстове, които са включени в предоставения документ (Приложение 1) за коментари по Заданието. Коментарите са направени с оглед подобряване на работата, обективността и качеството на ОВОС, ОС и докладите по оценките, които предстои да бъдат разработени и представени за коментари от заинтересованите страни.

Използваме възможността да потвърдим интереса си по отношение на предоставяне на коментари, консултация и участие в обсъждания на резултатите от изготвените ОВОС и ОС на разгледаното инвестиционно предложение, съобразно нашата компетенция.

С уважение:

Стойчо Стойчев

Директор по природозащита

БДЗП

 Българско дружество
 за защита на птиците